

Steder og til andre Tider søger og har søgt i en bestemt materiel Qualification. Men jeg skal ikke komme ind paa den almindelige Stemmeret, eller undersøge, hvorvidt det Princip, hvorpaa Valgloven er bygget, finder sin Retfærdiggjørelse eller har bestaaet sin Prøve; jeg skal undgaae at opfriske Striden om Principer; kun det kan jeg ikke undlade at erindre Dem om, at vi have en altfor kort Erfaring, for at kunne paastaae, at vi have truffet det Rette, eller at vi ikke have givet os stor Fare tvold. Men hvorledes man end vil dømme om den idealistiske Grundvold for den active Valgret i Staten, det forekommer mig uomtvisteligt, at det ikke blot vilde være høist uheldigt, men endogsaa ligefrem uretfærdigt, i Kommunen at udelukke den fuldmyndige Mand fra Indflydelse paa Valgene, naar han iøvrigt bestodde de Qualificationer, der udfordres til at være stemmeberettiget. Det kunde være den største Lodseier i en Commune, den Mand, der som fuldmyndig Mand bestyrer den største Eiendom og forestaaer den største Bedrift, hvis Virksomhed udøver den største Indflydelse paa en heel Deel Menneskers Bee og Vel i Kommunen; og han skulde være udelukket fra at vælges og at vælges, fordi han endnu ikke har opnaaet den højere Alder, i hvilken man søger den active Valgrets idealistiske Begrændsning; han skulde ikke kunne nyde den Belønning for sin Driftighed og for sine Bestræbelser, der have en saa væsentlig Indflydelse paa Communens Vel, af sine Medborgerne i denne at indfattes i Bestyrelsen af de fælles Anliggender. Det kan jeg umulig troe at være det Rette eller at kunne stifte noget Godt. Der er endnu en anden Betragtning, som vistnok ikke er saa vigtig som denne, men som jeg dog ikke troer er uden al Betydning; man har ofte sagt, at man skulde vente af dem, der kaldes til at deeltage i Bestyrelsen af de communale Anliggender, at de, idet de hellige deres Tid til Kommunen og arbejde i dens Tjeneste, skulde vinde Modenhed og en større Omfagt, for at kunne vælges til Folkerepræsentanter; men naar en Mand først i sit 30te Aar skal kunne vælges til at kunne beskæftige sig med Communens Anliggender, naar han ifølge Loven slet ikke har Anledning til at bekymre sig om den Com-

mune, hvori han lever, førend han er bleven 30 Aar gammel, saa troer jeg, at denne Anvisning paa Communens Borgere, at de, saa at sige, i Communens Tjeneste skulle gennemgaae en Læretid, for at gjøre sig modne til Statens Tjeneste, og at de, ved at sætte sig ind i Communens Forhold, skulle lære at sætte sig ind i Statens Forhold, er temmelig uholdbart. Jeg kan derfor ikke nægte, at, hvorledes man end troer iøvrigt at burde indrette Valgqualificationerne, er det min faste Overbeviisning, at man gjør Uret og handler uretfærdigt, naar man ikke kalder den fuldmyndige Mand i Kommunen, som kan antages at have en virkelig Interesse for den, til Deeltagelse og Medvirking i dens Anliggender.

Jeg skal endnu blot tilføie et Par Ord om hvad der af en anden æret Rigsdagsmand er blevet sagt med Hensyn til, hvorfor man skulde lade denne Lov — jeg gjentager det, jeg misfjender ingenlunde, den ærede Forslagsstillers Fjeld ved Udarbejdelsen — gaae til videre Behandling. Det er blevet paaberaabt, at man paa dette Grundlag dog kunde vente at faae udarbejdet en Lov, hvormed man foreløbigt kunde være tilfreds. Jeg maa tilstaae, at dette for mig er en meget uheldig Tanke. En Communallov er et Arbejde, der ikke let vil kunne gjøres; men det er ogsaa et Arbejde, der ikke let skal kunne omgjøres; har man først bestemt de Former, hvorunder Livet i de mindre Kredse skal udvikle sig, og man skal ikke bestemme dem først end efter moden Overveielse, og førend man har søgt at bringe dem i noieste Harmonie med Forholdenes nationale Udvikling i det paagjældende Land, saa maa man gjøre det saaledes, at det ikke bliver en foreløbig Lov, men en Lov, som kan leve, om ikke for alle Tider, saa dog for en lang Tid. Man har dernæst som en anbefaling for Lovforslaget anført, at det dog afgiver en „Namme“, som vi maae ønske den, idet det paa eengang omfatter Kjøbenhavn, Kjøbstæderne og Landet, medens vi hidtil ikke have havt een, men flere Communalanordninger; men det er netop i mine Tanker en af Lovforslagets svage Sider, at det har villet omfatte saa ganske forskellige Ting, saa ganske forskellige communale Forhold, der virkeligt vanskeligt lade sig bringe ind i den samme